

POSTANOWIENIE

Dnia 23 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Siwek

w sprawie obwinionego sędziego Sądu Rejonowego w O. **P. J.**

po rozpoznaniu w Izbie Odpowiedzialności Zawodowej

na posiedzeniu w dniu 23 maja 2024 r.

wniosku obrońcy o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego: Aleksandra Stępkowskiego, Pawła Kołodziejskiego, Mirosława Sadowskiego, Małgorzaty Bednarek, od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZB 62/23

p o s t a n o w i ł

1. na podstawie art. 41a k.p.k. pozostawić bez rozpoznania wniosek o wyłączenie SSN Aleksandra Stępkowskiego, SSN Pawła Kołodziejskiego i SSN Mirosława Sadowskiego,

2. na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. pozostawić bez rozpoznania wniosek o wyłączenie SSN Małgorzaty Bednarek.

UZASADNIENIE

Obrońca obwinionego adw. P.M. w piśmie z dnia 25 września 2023 r. sformułował wniosek o wyłączenie SSN Mirosława Sadowskiego, SSN Pawła Kołodziejskiego, SSN Aleksandra Stępkowskiego i SSN Małgorzaty Bednarek od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. akt I ZB 62/23. Jej przedmiotem jest wniosek o zbadanie spełnienia wymogów niezawisłości i bezstronności przez SSN Marię Szczepaniec wyznaczoną do rozpoznania innego wniosku o wyłączenie sędziego (sygn. akt I ZO 69/23).

Podstawową okoliczność, która zdaniem obrońcy obwinionego przemawia za koniecznością wyłączenia wymienionych sędziów od udziału w sprawie, stanowi powołanie na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego z rekomendacji Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej z zastosowaniem art. 9a ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie Sądownictwa (Dz. U. z 2021 r. poz. 269 oraz z 2023 r. poz. 1615). W ocenie obrońcy procedura nominacyjna na stanowiska sędziowskie była wadliwa z uwagi na nieprawidłowość ukonstytuowania Krajowej Rady Sądownictwa z punktu widzenia standardów konstytucyjnych, konwencyjnych i traktatowych. Powołał się przy tym na konkluzje płynące z m.in. z uchwały połączonych Izb: Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r. sygn. akt BSA I-4110-1/20, wskazanych w uzasadnieniu wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej.

Ponadto, obrońca podniósł, że wymienieni we wniosku sędziowie, pomimo posiadania informacji na temat wadliwości towarzyszących procedurze ich powołania, odebrali z rąk Prezydenta RP nominacje sędziowskie i nie powstrzymali się od orzekania, godząc się na ryzyko wystąpienia negatywnych konsekwencji takiego działania dla stron postępowań prowadzonych z ich udziałem jako orzeczników. W ocenie obrońcy sędziowie ci zlekceważyli fakt oczywistej wadliwości swojego powołania oraz ład prawny ustanowiony Konstytucją RP, zwłaszcza w zakresie poszanowania niezależności władzy sądowniczej. Ma to jego zdaniem świadczyć o niezachowaniu przez nich standardów niezawisłości i bezstronności.

Obrońca wskazał również, że zachodzi obawa o potencjalne negatywne nastawienie sędziów objętych wnioskiem o wyłączenie do obwinionego, który w publicznych wystąpieniach kwestionuje okoliczności ich powołania na stanowiska sędziowskie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zgodnie z treścią zdania pierwszego art. 41a k.p.k. „Wniosek o wyłączenie sędziego oparty na tych samych podstawach faktycznych co wniosek wcześniej rozpoznany pozostawia się bez rozpoznania”.

Należy zauważyć, że inny obrońca obwinionego – adw. M. W. – we wniosku o wyłączenie SSN Mirosława Sadowskiego, SSN Pawła Kołodziejskiego i SSN Aleksandra Stępkowskiego, sformułowanym w piśmie z dnia 2 października 2023 r. i zarejestrowanym pod sygn. akt I ZO 116/23 powołał tożsame okoliczności mające uzasadniać ten wniosek. Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 23 maja 2024 r. wskazanego wniosku nie uwzględnił.

Wobec tego, że wniosek obrońcy – adw. P. M. – z dnia 25 września 2023 r. został oparty na tych samych podstawach, Sąd Najwyższy jest zobligowany do pozostawienia go bez rozpoznania w zakresie, w jakim dotyczy on SSN Pawła Kołodziejskiego, SSN Aleksandra Stępkowskiego i SSN Mirosława Sadowskiego, stosownie do treści art. 41a zdanie pierwsze k.p.k.

Z kolei wniosek obrońcy w części, w której domaga się wyłączenia od udziału w sprawie o sygn. akt I ZB 62/23 SSN Małgorzaty Benarek, jest niedopuszczalny, ponieważ ma charakter abstrakcyjny – nie dotyczy sędziego wyznaczonego do udziału w rozpoznaniu wymienionej wyżej sprawy – i jako taki również został pozostawiony bez rozpoznania.

Należy przypomnieć, że Sąd Najwyższy w swoim orzecznictwie w sprawach karnych przyjmuje konsekwentnie, że jeżeli do udziału w sprawie wyznaczony został konkretny sędzia, to wniosek o wyłączenie sędziego (sędziów) niewyznaczonego do udziału w tej sprawie, a nawet wszystkich pozostałych sędziów sądu właściwego, aktualizuje się i podlega rozpoznaniu w sposób przewidziany w art. 42 § 4 k.p.k. tylko wtedy, gdy wyznaczony sędzia został następnie wyłączony, a w jego miejsce wyznaczono sędziego objętego tym wnioskiem (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z 23 listopada 2004 r., sygn. akt V KK 195/04, z 22 lipca 2009 r., sygn. akt SNO 53/09, z 10 października 2014 r., sygn. akt SNO 51/14). W sprawie co do sędzi Małgorzaty Bednarek nie została zatem spełniona formalna przesłanka rozpoznania wniosku o wyłączenie, przewidziana w art. 41 § 1 k.p.k.

Z kolei w uchwale składu siedmiu sędziów z 26 lipca 2019 r., sygn. akt I NOZP 1/19 Sąd Najwyższy potwierdził dotychczasową linię orzecniczą, sformułowaną na gruncie przepisów k.p.k., stwierdzając, że wniosek o wyłączenie sędziego niewyznaczonego do rozpoznania sprawy jest niedopuszczalny i podlega

odrzuconiu bez składania przez sędziego oświadczenia, o jakim mowa w art. 52 § 2 k.p.c., przy czym sędzia objęty takim wnioskiem o wyłączenie, może zasiadać w składzie sądu rozpoznającego ten wniosek.

W tym stanie rzeczy Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji.

[M. T.]

[ms]